Manastir Svete Trojice

Tri vijeka (16, 17. i 18) manastir Svete Trojice bio je poznat književni i prepisivački centar, a sve vrijeme turske vlasti (450 godina) jedan od stožera pravoslavnog stanovništva ne samo pljevaljskog kraja, već i tadašnje Crne Gore, Stare Raške i Hercegovačkog sandžaka.

Neki od najznačajnijih rukopisa nastalih u Svetoj Trojici danas se nalaze u svjetskim muzejima i arhivima (tako se u Pragu čuva dio Vrhobrezničkog hronografa, a u Sankt Peterburgu Pljevaljski službenik iz 14. vijeka).

Među prepisivačima najznačajniji je Gavrilo Trojičanin (sredina 17. vijeka). U isto vrijeme radio je i iluminator i ikonopisac Andrija Raičević. Živopis u manastiru je djelo uglednog popa Strahinje iz Budimlja.

U manastirskoj biblioteci i riznici čuvaju se dragocjene knjige na pergamentu i papiru iz 13. i 14. vijeka, najstariji poznati korekturni tabaci iz 1557. g., 824 turska dokumenta koja se odnose na sam manastir ili njegova brojna imanja, zatim srebrom okovan štap Svetog Save (kojim je, po mnogim legendama, pronalazio i stvarao izvore), pozlaćeni putir igumana Stefana, darohranilica iz 16. vijeka, stare tkanine i crkveni vez, okovi za knjige...